

Hakları ve Filistinliler başlıklı resmi nitelikli olmayan, bir rapor hazırlamıştı. Prof. Dr. Türkaya Ataöv'ün imzasını taşıyan rapor dört bölümden oluşuyordu: 1. Giriş, 2. Filistin'de ırkçılık, 3. Filistinli Araplara Uygulanan ırk Ayırımı, 4. 1967'de İşgal Edilen Topraklarda İnsan Hakları.

Giriş bölümünde insan haklarının evrensel ve bölünmez bir konu olduğuna dikkati çeken Ataöv, Filistinlilerin insan hakları sorunlarını anlayabilmek için, İsrail devleti ile Filistinlilerin karışık konularının derinliğine incelenmesi gerektiğini öne sürüyor. Ataöv, bazı Batılı yazarların İsrail'i Orta Doğu'daki «tek» demokratik ülke olarak nitelmesine, İsrail bağımsızlık bildirgesinde, ülkenin bütün insanlarına özgürlük, adalet, barış, eşitlik vaad edilmesine rağmen, gerçek durumun bu vaatlerden çok farklı olduğunu vurguluyor.

İkinci bölümde, İsrail'de yaşayan Filistinlilerin konumunu inceleyen Ataöv, bu ülkedeki insan haklarına aykırı uygulamaların Yahudi hukukcular arasında bile tepki yarattığını kaydettikten sonra, 1950'de Knesset'in kabul ettiği yasa uyarınca, dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın Yahudilere göç hakkı tanınmanın, BM İnsan Hakları Sözleşmelerini ihlâl ettiğini belirtiyor. Ataöv, bütün yaşamını İsrail topraklarında geçirmiş bir Filistinliye en doğal hakları verilmez, vatandaşlık statüsü tanınmazken, binlerce km. uzaklarda doğmuş bir insana salt Yahudi olduğu için her türlü hakkı tanınmanın, açıkça haksızlık ve ırk ayırımına dayalı bir tutum olduğunu ifade ediyor. Siyonizmin tüm ülkede polis ve ordu tarafından sıkı sıkıya korunan, ırkçı bir adalet ağı örüldüğünü iddia eden Ataöv, örneğin, Hristiyan Arap halkın köylerini boşaltmaya zorlandığını kaydediyor. Bunun yanı sıra, ırkçılığın gözlemlendiğine dikkati çeken Ataöv, Avrupalı Yahudilerin, Doğulu (Yemenli, Hindistanlı, Faslı ve İranlı) Yahudilerle zenci Yahudilerin hor görüldüğünü, bu insanların ülke nüfusunun yarısını oluşturmalarına

rağmen, Parlamento ve hükümetin tek tek temsilci sokabildiklerini söylüyor. Dolayısıyla, İsrail'deki Filistinliler, Avrupalı Yahudiler, Doğulu Yahudiler ve zenci Yahudilerden sonra, dördüncü sınıf vatandaş sayılmaktadırlar.

Filistinli Arapların konumunun incelendiği üçüncü bölümde ise, siyonizmin Yahudilerin yaşadıkları ülkeden ayrılıp İsrail'de toplanmalarını amaçlarken, öte yandan da, Yahudi olmayanların ülkeden dışarı atılmasını öngördüğünü vurgulayan Ataöv, bunun, hiç kimsenin vatanına dönmekten alıkonamayacağını belirten çeşitli insan hakları bildirilerinde yer alan hükme aykırı olduğunu dikkati çekiyor.

Filistinli Arapların köylerinden kovulmasına, İsrail'in kuruluşundan önce başladığını ve özellikle 1948 Savaşı'ndan sonra hızlandığını belirten Ataöv, 1967 Savaşı'ndan sonra ise bu eylemlerin doruğuna ulaştığını kaydediyor. Arap entellektüellerin ülkeden ayrılmaya zorlanması, aynı eylemin değişik bir yönünü oluşturmaktadır. İsrail'in kuruluş yıllarında «yabancı», «göçmen» ya da bir «yük» gibi görülen Filistinli Araplar, şimdi de «terörist» diye dışarıda tutulmaya çalışılmakta, ancak sözkonusu terörizmin nereden kaynaklandığını anlamak istememektedirler.

Ataöv'ün belirttiğine göre, İsrail'in tüm yasaları, Müslüman ya da Hristiyan olsun, bütün Filistinli Arapları göçmen statüsünde tutacak biçimde düzenlenmiştir. Filistinlilere pasaport yerine, topu topu 1 yıl için geçerli seyahat kartları verilmektedir. Kart sahibi, herhangi bir nedenle, 1 yılda İsrail'e dönmezse, ülkesine dönme hakkını tümünden yitirmektedir. Bu uygulama hem insanların en doğal hakkı olan kendi anavatanlarında yaşamak, çalışmak ve ölmek hakkına, hem de BM Genel Kurulu'nun 1947'deki, herkese fililen yaşadığı ülkenin vatandaşlığını kazanma hakkı veren karara da ters düşmektedir.

Öte yandan, iki milyon Filistinli Arabin Knesset'te temsil edilmesi etkin bir biçimde engellenmektedir. İngilizlerin manda

yönetiminden miras kalan ve o zamanlar bir Arap ayaklanmasını engellemek amacıyla, olağanüstü durumlar için hazırlanmış, Sovnâm Kuralı hâli yürürlüktedir.

Filistinli Arapların Yahudi İsrail vatandaşları ile eşit koşullar altında mal-mülk edinme hakları da yasayla engellenmiştir. (Resmî İsrail istatistikleri, tarımsal alanın onda dokuzunun Yahudi ulusal fonunun elinde olduğunu gösteriyor.) Çeşitli iş koşullarında, konut edinme ve eğitim alanlarında da Avrupa kökenli olmayan Yahudilere olduğu gibi, Filistinli Araplara da farklı muamele yapılmaktadır. (Filistinli Arap öğrenciler, yüksek öğrenimdeki toplam öğrenci sayısının ancak %1'ini oluşturmaktadır.)

1967 Savaşı'ndan bu yana işgal altındaki Batı Şeria, Gazze şeridi ve Sina yarımadasında yaşayan Filistinli Arapların durumuna gelince... Kendi topraklarındaki Filistinlilere karşı haksız uygulamalar sürdüren İsrail'in, işgal altındaki Filistinlilere daha insancıl davranacağı pek umulamaz herhalde... Arap devletlerinin kendi aralarındaki çekişmeler, örgütsüz ve tutarsız davranışları İsrail'e Filistinli Arapları baskı altında tutmak için olanak sağlamaktadır. Dünyanın siyasal konjonktürünün, şimdilik, İsrail'den yana olması da Yahudilerin işlerini kolaylaştırıyor olsa gerek... Filistin sorunu, günümüzün insan hakları gündeminde çok önemli bir sorun. Ancak, işin ilke yanını bir tarafta bırakalım. Kesin olan bir şey var, Filistinlilere hakça bir çözüm getirmeyen hiçbir barış formülünün Ortadoğu'da uzun ömürlü olması beklenmemelidir. Belki de, Filistinlilerin haklarını kazanmaları yolunda en büyük güvenceleri, uluslararası örgütler vs.den çok, sorunun bu canlıca ve siyasal yönüdür.

SONSÖZ

İnsan hakları konusunda bilirlenmiş bir görüşe varmak, işin içine çok sayıda unsur karıştığı için zor. İnsan hakları çe-

şitli açılardan incelenebilir: hukuk açısından yürürlükteki yasalar ve hukuksal kurumlarda bunların işleyiş mekanizmaları didiklenebilir. Sosyolojik açıdan, toplumun sınıflarının hangi haklardan ne ölçüde yararlandıkları incelenebilir, araştırılabilir. Felsefi açıdan hak ile özgürlük arasındaki ayrım üzerinde durulup her birinin içerikleri belirlenmeye caba gösterilebilir, ancak bu içerik belirlenimin toplumsal ve hukuksal planda uygulamaya konma şansı olmayabilir, dinsel bir yaklaşımla hak denen şeyin ne olması gerektiği üzerinde tezler geliştirilebilir, uluslararası hukuk alanında, uluslararası örgütlerin kabul ettiği ilkeler ve uygulamada gerçekleştirildikleri aşamalar sözkonusu edilebilir, siyasal bilim açısından siyasette etkili

olan unsurların güçleri çözümlenebilir.

Hak kavramı böylesine çok boyutlu iken, «insan hakları» denildiğinde, günümüzde, evrensel kabul görmüş ve evrensel bildirilerde ifade edilmiş birtakım haklar anlaşılıyor genellikle. Bireyin haklarının egemen devlete karşı korunması cabası insan hakları çalışmalarının odak noktasını oluştururken, gözönünde bulundurulması gereken önemli bir nokta var: seminer tartışmalarında, uluslararası politika sahnesinde devletlerin bağımsızlığı gerçekleştirilince, insan haklarını korumanın olanaksız olduğu dile getirildi. Pekin, bırakın az gelişmiş ülkeleri, büyük devletlerin bile, bugün, uluslararası alanda gerçekten bağımsız davranabildikleri iddia edilebilir mi?

Demek ki, sorun geniş halk kitlelerinin insan hakları konusunda daha bilinçlenmesine, uluslararası kuruluşların ağırlıklarını arttırmalarına sağlayacak örgütlü çalışmalara gelip dayanmaktadır. Dünya tarihinde insan oğlu nerede, hangi hakkı elde etmişse, bunun yolu örgütlü mücadelelemeden geçtiğine göre, insanın değeri üzerine haması nuktalar yerine, somut çalışmalara yönelimlidir. Tarabya semineri benzeri çalışmalar, uzun vadede, insan hakları konusunda belli bir kamuoyunun yaratılmasına yardımcı olabilir. Yalnız, seminerlerde yasa metinlerinden kuru kuru söz etmekten vazgeçip örnek olayların incelenmesi, ülkelerin insan hakları uygulamaları gözler önüne serilmek şartıyla.

JÜLİDE ERGÜDER

BİR İHRAÇ OLAYI, DOLAYISIYLA TİP

Aşağıda okuyacağınız belgeler, TİP üyesi Seçkin Yasar'ın partiden ihraç edilme sürecinin belgeleridir. Belgeler, bizim açımızdan, sadece dergimizin adının da bunlar üzerinde bulunugundan ötürü önem taşımamaktadır. Belgeleri önemli kılan, TİP gibi, işçi sınıfı partisi, «proletaryanın politik hareketi» olma iddialarıyla siyasal mücadele alanında yer alan bir kuruluşun niteliğini ışık tutmaları da değildir sadece. Bu «ihraç» sürecinin belgelerini okurken, her devrimci, hiç şüphesiz sosyalist siyasal mücadele için hayati önem taşıyan parti, parti-İç demokrasi, sosyalist bilinç v.b. konulardaki görüşlerini şöyle bir gözden geçirecektir. Belgelerin asıl önemi buradan kaynaklanmaktadır.

Ihraç süreci ile ilgili yazışmaları, Seçkin Yasar'ın TİP Beyoğlu İlçe Yönetimine gönderdiği aşağıdaki yazıya başlamaktadır:

5 Ocak 1979

TİP Beyoğlu İlçesi Yönetim Kurulu Başkanlığına, «Parti içi demokrasi», işçi sınıfı partileri açısından vazgeçilmez bir ögedir. Bu ögenin, parti yaşamında geçerlilik kazanması, her parti biriminin ve üyesinin üzerinde titizlikle durmasıyla mümkündür. Bu açıdan bakıldığında, geçtiğimiz aylarda yer alan bir olay, bu konuda düşünmeme neden oldu: Yalçın Küçük'ün Partiden ihraçı.

Adı geçen temsil ettiği tutuma hiçbir yakınlık duymamakla birlikte, Partiden ihracına neden olan görüşlerinin bizlere aktarılan yanları, bu görüşün «sağ sapma» olduğuna dair yeterli kanıtları taşımamaktadır. Bütünsel görüşlerden alınan küçük pasajlarla iktifa edip, daha çok yoruma dayanan bu açıklama-

lar, bizden yalnızca **inanmamızı** istemeye yöneliktir. Oysa, Partimiz karar organları, bizden herhalde inanca bir bağlılık değil, **bilinli bir katılma** istemektedir. Ve kanımca böyle bir tutum, o kişi ve görüşlerin mitoslaşmasına da neden olur.

Organlarımızın aldığı kararlara uyum esastır. Ancak, bu konudaki kaygılarım, Parti mekanizmasının sağlıklı işleyişi açısından, yönetim kademelerinde sorumluluk almamı zorlaştırmaktadır.

Bu nedenle, GSD ekibi başkanlığından alınmamı rica eder, Parti yaşamımı GSD ekibi üyesi olarak sürdürdüğümü bildiririm.

Saygılarımla,

Seçkin Sümer (Yasar)

Yasar, yukardaki yazısını gönderdikten bir süre sonra, TİP İstanbul İl Disiplin Kurulundan aşağıdaki yazıyı almıştır:

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
İSTANBUL İL MERKEZİ
İL DİSİPLİN KURULU

Piyer Loti Caddesi No. 21
Çemberlitaş-İstanbul

Sayı: 78

19 Şubat 1979

Sayın Seçkin Sümer
Nüretiye Caddesi 55/2
İhlamur-BEŞİKTAŞ-İSTANBUL

Beyoğlu İlçe Yönetim Kurulunun 30.1.1979/1 sayılı kararıyla İl Disiplin Kuruluna sevk edilmiş bulunmaktasınız.

Sevk isteminin bir kopyası ilişktir.
Tebliğati aldığınız tarihten itibaren on gün içinde bu konudaki yazılı savunmanızı Kurulumuza İletmeniz rica ederiz.
Saygılarımızla.

İl Disiplin Kurulu a.
Başkan
İbrahim Aksin

Eki: sevk istemi

İl Disiplin Kurulunun yazısında adı geçen, Beyoğlu İlçe Yönetiminin başvurusu ise aşağıda yer almaktadır:

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
Beyoğlu İlçe Başkanlığı

Sayı: 3

İstanbul 30.1.1979

İstanbul İl Disiplin Kuruluna
İl Başkanlığı

Sevk isteminde bulunan: Beyoğlu İlçesi Yönetim Kurulu
Kurul Karar tarihi ve sırası: 30.1.1979/1
Kurul Sözcüsü: Bahattin Demirkol
Sevk edilen üye: Seçkin Sümer (Yasar)
Adres: Nüsretiye Caddesi 55/2
İhlamur-BEŞİKTAŞ-İSTANBUL
İstenilen ceza türü: Kesin çıkarma.

Olayın niteliği ve gerekli bilgileri:
Hakkında ceza isteminde bulunan ilçe üyemiz Seçkin Sümer Ekip başkanlığı yaptığı Ekip üyelerinin sözünü açıklamaları ve bu açıklamalara paralel ekip başkanlığından istifasını mektubu ilçe yönetim kurulumuzca değerlendirilmiştir ve aşağıdaki sonuçlar bu bilgilere dayalı olarak ortaya çıkmıştır.
Muhalefete eleştirisi hakkı isteyen aydın liberal tutumuydu:

1 — Parti örgütünün Merkez Yönetim Kurulunun demokratik merkezîyetçilik işleyiş içindeki yönetim görevini yerine getirmesine,

2 — Soruşturma kurullarından söz ederek partinin tek tek üyelerinin düşüncelerini bilmek hakkına,

3 — Yalçın Küçük düşüncesinin mahkum edilmesini ve adı geçen partiden atılmasının anti-demokratik olduğunu söyleyerek ve yaymaya çalışarak partinin mücadele düzeyine,

4 — Parti organları dışındaki kaynaklara dayanarak ekip toplantısında diğer işleyiş ve sempotizanlarda kuşku yaratacak düşünceleri savunarak parti politikasına,

5 — Anti-parti BİRİKİM hareketinin önerilerine paralel önerileriyle bilimsel sosyalist öğretiyi,

6 — Düşünce ve eylem bütünlüğünün parti örgütünün vazgeçilmez kuralı olduğuna,

Karşı bir tutuma girdiği yönetim kurulumuzca tespit edilmiştir.

Parti örgütüne ve kadrolara güvenin, politik bağlılığın artırılması gereken bir ortamda bu güveni tahribe yönelik girişimleri nedeniyle İlçe Yönetim Kurulumuz söz konusu üyenin koşturma usulüne ilişkin

Tüzüğün 51. 52. 53. 54. maddesi gereğince ihracı istemiyle İl Disiplin Kuruluna sevkine karar vermiştir.
Gereğinin yapılmasını rica ederim.
Saygılarımla.

TİP Beyoğlu İlçe Başkanı
Hidayet Kandaz y.
Mühür ve imza

Dağıtım: İl Disiplin Kurulu
Seçkin Sümer (Yasar)

Ashının ayndır.
İl Disiplin Kurulu Başkanı
İbrahim Aksin

İl Disiplin Kurulu sözü geçen suçlamalara karşı Yasar'ın savunmasını da istemişti. Şimdi bu savunmayı okuyarak devam edelim:

3.3.1979

Türkiye İşçi Partisi
İstanbul İl Merkezi
İl Disiplin Kurulu Başkanlığına,

Savunmama öncelikle işçi sınıfı partisi konusundaki görüşlerimi sunarak gireceğim.

İşçi sınıfı partisi, işçi sınıfının iktidar mücadelesinde bir silah, bir araçtır. Fakat parti, yalnızca bir araç olmayıp, gerçekleştirilme amaçladığımız toplumun çekirdeğini, bugünden yaratmaktadır da. Kapitalist toplumun bağrında, tabiri caizse, bir delik açmaktır. Geleceğin sosyalist toplumunun şiarlarından önemli biri de, her bireyin siyasete katılmasıdır, siyaset yapabilir hale gelmesidir. Kapitalist toplumun yalnızca işgücü fonksiyonuyla yüklediği çalışan sınıfların, sosyalist toplumda ve onun çekirdeği olan partilerinde kazanacakları birçok yeni fonksiyondan en önemlisi bu fonksiyondur. Sözü ettiğimiz parti, partiyi oluşturan tüm üyelerine, yani partililere karar oluşturmada, uygulamaya değil siyasete katılma imkanı tanımaktadır.

Oysa Partimizin mevcut yapısı içinde bu söz konusu olamamaktadır. Örgütlenme biçimi ve işleyiş mekanizması, daha çok klasik burjuva örgüt şemasına uygundur. Klasik burjuva örgütlenmesinde de, bize Partinin demokratik yanı olarak sunulan kongreler, il temsilcileri ya da birim temsilcileri toplantıları türünden «demokratik» oluşumlardır. Ve işleyiş mantıkları da özünde pek değişmemektedir.

2. Büyük Kongremizde, ilk kongrede pek yer verilmeyen parti içi demokrasi konusu üzerinde fazlaca duruldu. Hemen her delege, parti içi demokrasinin ne olduğuna dair düşüncelerini açtı. Bu tabii sevindirici. Sevindirici olmayan, bu arkadaşlarımız, «işte demokrasi» diye sunmalarıydı. Arkadaşlarımız, ya sözü ettiğimiz «demokratik» organların nasıl işlediklerine yeterince dikkat etmiyorlar ya da demokrasinin konusundaki farklı düşüncelerimiz. Sınıflı toplumlar da yanlışlamalar çok olagandır. Kapitalizmin, çoğunluğun çıkarlarının aksine, çoğunluğun onayıyla yaşa-

masının esbabı mucibesi de ideolojiler (gerçeğin çarpık bilinci) değil midir? Bu anlamda baktığımızda, yani kongrelerin ve benzeri demokratik organlarımızın işleme biçimini incelediğimizde, bunun hiç de demokratik olmadığını görüyoruz. Bu konuda öyle olduğuna dair yanılsamalar var.

Kongrelerde bir önceki yönetim kurulunun çıkardığı yeni yönetim kurulu ve bir üst kongre delege listeleri hiç itirazsız aynen onaylanır. Eski yönetim kurulunun çalışma raporu üzerine yapılan eleştiriler, hep tali konular üzerinde yoğunlaşır. Temel hiçbir mesele tartışılmaz. Alt kongrelerde, zaten bu da yapılmaz. Çünkü hiyerarşik birim küçüldükçe teorik bilinc seviyesi de düşer. Bunları söylerken, kongrelerde itiraz mutlak bir genel bir tez ileri sürmediğini hemen belirtiriz. Fakat bu itirazları taşıyan, belli birikimleri ve eleştirileri olan parti üyelerinin de olduğunu biliyorum. Genellikle bu tür toplantılarda bir sıklıkla haklıdır. Çoğu kişi teorik birikimsizliği yüzünden küçük düşeceği, ayrılıkçı olarak tanımlanabileceği gibi kaygılarla konuşmamayı yeğler. Gerçekten herşeyi onaylayanlar da vardır. Bu arkadaşların bir kısmı, onaylanmasa gerektiğini öğrendikleri, yöneticilere güvenin ve inancın asıldığını inandıkları için onaylar. Burjuva ideolojisinin de halka empoze ettiği, yalnızca kendi işlerine bakmalarıdır. Onların yerine siyaset yapanlar vardır. Tek yapacakları seçmektir. Sözü ettiğimiz arkadaşlarda, «büyüklerimiz bizden iyi düşünüyor» ideolojisi aynen devam etmektedir. Herkes ve her kademe kendinden bir üstüne bağlamıştır beynini. Onaylayan arkadaşlarımızdan diğer bir kısmı ise «ben sosyalistim, işçi sınıfı partisinde de çalışıyorum. O halde huzur içinde olabılırım» ahlakı tavır içindedir. Yaptıkları, aidat ödemek ya da pul yapıştırmak, tashih yapmak gibi bazı şeylerdir. Fazla da zamanlarını almaz. Sosyalizmin ve Partinin meseleleri bu kategoriyi fazla da ilgilendirmemektedir. Zaten bunun yanısıra para kazanma, çocuk-çocuk gibi sorunlar da giderek daha bir binmektedir sırtlarına...

Oysa, kongrelerimizde herkesin kendini ya da bir başkasına aday gösterme ya da yeni bir liste çıkarma hakkı vardır. Fakat bu hemen hiç vaki olmamıştır. Gözlediğim kadarıyla, istek olduğu halde olmamıştır. Çünkü, burjuva toplumunda örneklerini çoğaltabileceğimiz gibi, hakların verilmesi yeterli değildir, toplumun bunun bilincinde olması gerekir. Demokrasiyi mümkün kılan da ancak demokrasi bilincidir.

Kongreler yapılır, biter. Herkes huzur içindedir. Hiçbir çatlak ses çıkmamıştır. Parti, birlik ve bütünlük içindedir. Üyeler kendilerine sunulan yönetim kurulu ve delege listelerinin hangi kriterlerle oluşturulduğunu ve niye onayladıklarını cevabını çoğu kez veremezler. Veremezler, çünkü çoğu üyemiz algısal düzeydeki bu bilgileri bilimsel bilgiyle açıklayabilecek teorik teçhizlenme içinde değildir. Türkiye'nin mevcut şartları ve işçi sınıfı partisini seçen sınıf ve katmanların bilgilene olanaklarının sınırlı olduğu düşünüldüğünde bu doğaldır. Doğal olmayan, Parti üyeliğinin seçen kısırların zaman geçtikçe bu eksikliklerini giderememesidir.

Partimizde, birçok yöneticimizin de tesbit ettiği gibi söylenildiği bu durumun aynen devamı, tesbit edilen du-

rumu dönüştürmeye yönelik bir çabanın olmamasındandır. Üyelerin bilgilennemeleri, yönelik yaygın ve ciddi bir teorik eğitim Partimizde gerçekleştirilememiştir. Bu konunun ihmalı, yapının kendini yinelemesi demektir. Partinin, her bir hücresi canlı, yaşayan bir organizma haline dönüşmesi, temel yapısal sorunlarla birlikte bu sorunun da çözülmesini gerektirmektedir.

Sosyalist mücadele, yalnızca inanç sorununa indirgenemez. Eğer bu duygu yeteri kadar varsa sosyalizmin başarılması garantidir altındadır anlayışına son verecek teorik teçhizlenmeye ihtiyaç vardır. Aksi takdirde, Partide söz konusu olan devamlı bir üye sirkülasyonu kanımca engellenemez. Bu olgu, kimi görüşlerce belki sağlamlık olarak yorumlanabilir. Ama ortalama üye ömrünün 3 yıl olduğu bir parti (çoğu arkadaşımız ya ayrılmış, ya istifa etmiş ya da ihrac edilmiştir), kanımca deneylerin birikmemesi nedeniyle pek de sağlıklı bir yapı arz etmez.

2. Kongremizde böyle gelmiştir. 2. Büyük Kongreye gelme süreci de yukarıda anlattığımız biçimde gelişmiştir. Ancak bu kez, yaklaşık 200 üyenin tasfiyesi ve henüz sonuçlanmamış kesin ihrac talepleriyle. Hem de 2. Kongre arifesinde açılan «Üye Kazanma Kampanyası»na rağmen. Bu üyeler neden ihrac edilmiştir? Ve neden ihrac edilme süreci içinde olanlar vardır? Öbür ihrac işlemleriyle ilgili bilgim sınırlı olduğu için kendi deneyimi örnek olarak vermek istiyorum.

Ben, bir sosyalist olarak, örgütlü çalışmanın gereğine inanmış bir sosyalist olarak Partiyi girdim. Partime katkımın, Partimin de bana katkısı olmasını istiyordum. Bu katkının nasıl olması gerektiği konusundaki teorik görüşlerimle çelişen bir yapıyla karşılaşım. Benden, Güzel Sanatlar Akademisinden olam nedeniyle, yalnızca görsel düzenlemeler konusundaki katkımın dışında birşey istenmedi. İstenmediği halde verme cabalarının karşısında da tabulardüvariyle çevrili olduğumu gördüm. Partide burjuva toplumundaki işbölümü ve İnsan ilişkilerinin bir yenisinden üretimi söz konusuydu. Oysa işçi sınıfı partisi bu işbölümünü ve ilişkiler silsilesini, sosyalist toplum modelinde olması öngörülen bir biçime ve öze dönüştürmek durumundadır. Yani işçi sınıfı partisinde, herkesin, işçi, aydın herkesin teorik-pratik tüm tasarrufları paylaşması gerekir. Teori ve pratikte birlik kanımca böyle sağlanır. Yoksa burjuva toplumu benzeri bir yapıyı yeniden üretmekle değil.

Burjuva toplumlarında, bildiğimiz gibi giderek inçelen bir işbölümü vardır. Herkes kendi uzmanlaştığı işi yapar. Bu anlamda siyaset de ayrı bir uzmanlaşma türüdür. Halkın siyasete katılması da sadece «özgürlüğüyle» sınırlanmıştır. Oysa sosyalist bir partinin her bireyinin dolayısıyla politikaya katılması, amaçlanan sosyalist toplum biçimine uygun bir yapıyı kurması gerekir. Üyelerine ayrı ayrı fonksiyonlar yükleyen, siyaset yapmayı ise yalnızca yöneticilere özgü bir fonksiyon olarak gören bir anlayış, aynı zamanda sınıflı toplumların en belirleyici özelliği olan **yöneten-yönetilen** ilişkisini de yeniden üretir. Oysa kurulması için mücadele verilen kararların (temel sorunlardan, tali sorunlara kadar) organik bir biçimde oluşturulduğu ve dolayısıyla birlikte uygun-

diği bir yapı mutlaka daha sağlıklı olacaktır. Bu durumda disiplin de devamlı empoze edilen birşey olmaktan çıkacak, uyulması gerekli bir kural olarak değil, amaçlanan şeye varmanın ortak bilinciyle ortaya çıkan bir olgu olacaktır.

Sözün disiplin konusuna geldiği bu noktada, artık bana yöneltilen 6 maddelik suçlama metnini yanıtlayabilirim.

Madde 1:

İşçi sınıfı örgütü konusundaki düşüncelerimi ve bu anlamda Partiyi yönettığım eleştirileri, savunmamın ilk bölümünde belirtmiştim.

Birinci suçlama, organınıza ekte sunacağım ekip başkanlığından ayrıma isteğimi içeren mektubumun 2. paragrafına ilişkin sanırım. Yalçın Küçük'ün «sağ sapma» içinde olduğuna karar veren yönetim organlarımızın, bu kararı, yazılı ve sözlü olarak açıklarken, üyelerin katılmalarını sağlayacak kanıtlar (bu kanıt, bütünsel görüşlerinin sunulmasıdır, yorumun değil) göstermeden, onlardan, yalnızca inanmalarını istemelerine yönelik bir anlayışın kaygısını taşıdığını belirtir.

Daha önceki açıklamalarım da sözünü ettiğim gibi, Parti bütünlüğü, karar ve direktiflerle yaratılmaz. Yönetim kademelerimiz temel hiçbir sorunun üyeler arasında tartışılmasını istemez, onların yalnızca inanca ve güvenmelerini isterse, bütünlüğün sürekliliği ve örgütün güçlüğü sağlanamaz. Bu ancak ortaklaşa bir bilincin ve katılmanın sonucunda oluşur.

Madde 2:

İkinci suçlamada, soruşturma kurullarından söz ettiğime değiniliyor. Böyle bir kurumun gerçeklikte var olması değil de, dillendirilmesi niye bu kadar tepkiye neden oluyor anlamak mümkün değil.

İkinci olarak bu maddede, «Partinin, tek tek üyelerinin (yani «partilliler» S.S.Y.) düşüncelerini bilmek hakkı»ndan söz ediliyor. Altındaki «Parti» nedir? Kimlerden oluşuyor? «Partilliler» kimlerdir? Bu mantığa göre bir yanda «Parti» var, diğer yanda «Partilliler», ilk bölüm (yani «Parti») ikinci bölümü yargılayabilir, ikinci bölüm ise (yani «Partilliler») yalnızca yargılanır. Yani bir yanda «Partiyi» mülk edinmişler var, diğer yanda, mülk sahiplerinin işlerine gelirse orada bir süre konaklayanlar. Bu anlayışın eleştirisini yazımın başında yapmaya çalışmışım.

Partiyi bir bütün olarak görmeyen ve yöneten-yönetilen ilişkisini önkabul olarak alan bir anlayış. Eğer Partillilerin kendi örgütlerinde kararların oluşturulmasında, siyasetin tesbitinde katkılarının olması engelleniyorsa, diğer üyeler yalnızca inanan ve onaylayanlar bütünü haline getiriliyorsa, bu anlayış olsa olsa bazı kişi ve grupların işine yarar, yoksa adına kararlar verilen işçi sınıfı ve emekçi katmanların değil.

Madde 3:

İstifa mektubumda da belirttiğim gibi, Yalçın Küçük'ün bütünsel görüşlerine ve tutumuna katılmamaktayım. Fakat düşünceleri etrafında bir mit yaratmak yerine, görüşlerinin tartışılması engellenemeyebildi.

Sosyalizm tarihi, işçi sınıfı partilerinin içinde zaman zaman değişik görüş ve eğilimlerin bir arada yaşadığını gösterir örneklerle doludur. Kaldı ki, özellikle anti-demokratik olduğumu söyledim, yani, yaklaşık 5000'li bulan Partiliye, adı geçen kişinin ihrac kararının, 1. maddede ve ekip başkanlığımdan alınmamı talep eden mektubumun 2. paragrafında ayrıntılı açıkladığım aktarılmış biçimidir.

Madde 4:

«Parti organları dışındaki kaynaklara dayanarak» suçlaması, şöyle bir mantığı getiriyor. Parti organları dışında hiçbir yaygın okunmayacaktır. Partiyi inanç ve güven asıdır. Billiçli bir marksist, daha önce de açıkladığım gibi bunun böyle olmadığını bilir. Bizlerin klasikleri (Parti yayınlarında orijinal yapıtların çevirisi yoktur) ve marksist teorinin yeni ürünlerinin tümünü Parti yayınlarından öğrenemeyeceğimiz söz konusu olduğuna göre, elbette Parti dışı organlara da başvuracağız. Ekip raporlarımızda da, ilçeye her türlü periyodik yayının alınması konusundaki düşüncelerimizi defalarca aktarmıştık. Aksi bir tutum, bizi, «Partimiz herşeyi bilir», «her zaman en doğrudur» gibi yanılsomalara götürür. Yanılsama da bilimsel olanın karşıtıdır. Herkesin böyle bir yanılsama içinde olduğu bir partiye ölmeye adaydır kanımca.

Gene bu maddede yer alan «kuşku yaratmak» niteliği de suçlanacak birşey değil, düşünme yetisinin bir tezahürü olduğundan kutlanacak birşeydir. «Bilimsel» ise sosyalizm, «inanç» istenmesin!

Madde 5:

Parti organlarında Birlikim «hareketi» üzerine bilimsellik dışı, demagogik suçlamaların dışında hiçbir ciddi tahlil ve eleştiri yapılmamışken Birlikim'e «paralel» önerileri olmakla suçlanmak anlamsızdır.

«Bilimsel sosyalizme karşı» olma suçlaması ise özellikle ağırdır, sorumluluk ister, suçlama yapılmadan önce Birlikim'in bilimsel olarak eleştirme sorumluluğu gösterilmeliydi. Üyeler zaten Birlikim okumaz, bize inanır, önkabulünün kolaycı tavrına girilmemeliydi.

Madde 6:

Düşünce ve eylem bütünlüğünün nasıl oluştuğuna ilişkin görüşlerime bütün metin boyunca yer verdiğim için burada bir kez daha yinelenemeyeceğim. Düşünce ve eylem bütünlüğü elbette esastır. Ama buna nasıl varılacaktır!

Suçlama metninin son paragrafında «Parti örgütüne ve kadrolara güvenin, politik bağlılığın artırılması gereken bir ortamda bu güveni tahribe yönelik girişimlerin» olmaması gerektiğinden söz ediliyor. Tür-

* (S. 5) Yurt ve Dünya'nın Ocak 1979'da çıkan 13. sayısında Ömür Sezgin imzasıyla yayınlanan yazı, bu metni yazdıktan sonra elimde geçti. Sezgin'in yazısı, eleştiri perspektifine katılmamakla birlikte bu anlamda ilk ciddi eleştiriydi. (Bu dipnot, disiplin kuruluna sunulan metinde, Sezgin'in yazısını henüz görmediğim için yer almıyordu. S.Y.)

Birlikim 52-53/92

kiye'nin bu şartlarında «güveni tahribe yönelik» girişimler yapılamaz, anlayış çok kolay ve cazip bir yol. Pekli Türkiye İşçi Partisi, yani işçi sınıfının partisi, herşeyin sülhman olduğu bir ülke mi istiyor! İşçi sınıfı partileri iktidara kadar olduğu gibi, iktidardan sonra da hep güç şartlarda, zorlu mücadeleler içinde olduklarına göre, bu mantık parti içi demokrasiyi hep bilinmeyen bir tarihe erteleme anlayışının bir ürünü oluyor.

Eleştiri mekanizmasını yok sayan bu anlayış, iktidara geldiğinde ne yapacaktır. Bugün farklı düşünün, eleştiri getiren Partillileri, Parti dışına atan anlayış, iktidara geldiğinde farklı düşünenleri acaba nasıl cezalandıracaktır?

Saygılarımla.

Seçkin Sümer Yasar

Beyoğlu İlçe Üyesi

«Farklı düşünenler», «acaba nasıl cezalandırılacaktır» diye soruyor Seçkin Yasar. Ve TİP «resmi maddelerinin» aşağıdaki yazısında sorunun cevabını alıyor:

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
İSTANBUL İL MERKEZİ
İL DISİPLİN KURULU

Sayı: 81
Piyerloti Caddesi No. 21
Çemberlitaş-İstanbul

10.5.1979

Sayın Seçkin Sümer (Yasar)
Nüretiyeye Caddesi 55/2
İhlamur-Beşiktaş-İSTANBUL

Beyoğlu İlçe Yönetim Kurulunun 30.1.1979 tarih 1 no.lu kararı ile Kurulumuza sevk edilmiş olduğunuz malumunuzdur.

Kurulumuzun bu konuda vermiş olduğu karar ilisiktir.

Bilgilerinizi rica ederiz.

Saygılarımızla.

İL Disiplin Kurulu adına
Başkan

İbrahim Aksin

Eki: Karar

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ
İSTANBUL İL ÖRGÜTÜ
İL DISİPLİN KURULU

Piyerloti Caddesi No. 21

KARAR

Karar tarihi: 29 Nisan 1979

Karar no.: 7

Sevk isteminde bulunan Kurul:

Beyoğlu İlçe Yönetim Kurulu

Disiplin Kuruluna sevk edilen üye:

Seçkin Sümer (Yasar)

Nüretiyeye Caddesi 55/2

İhlamur-Beşiktaş-İSTANBUL

İstenilen cezalandırma türü: Kesin çıkarma.

a — İl Disiplin Kuruluna sevk isteminin usulüne uygun olarak yapıldığı tesbit edildi.

b — Seçkin Sümer (Yasar)'ın yazılı savunması incelendi, ilçe sözcüsü Bahattin Demirkol dinlenildi.

SONUÇ:

a — Üye Seçkin Sümer'in Parti Tüzük ve Programını yeterince öğrenememiş veya kasıtlı olarak yanlış yorumlayarak Parti Tüzük ve Programına bağlı olmadığına,

b — Partiyi suçlayabilmek amacıyla Parti üyelerini küçümselediği,

c — Kendisinin Partide sadece kendi ihtisas alanında çalıştırıldığını şikayet etmekte, kolektif çalışmada bunun verimliliği artırıcı olduğu doğru olmakla beraber, ilçe sözcüsünün açıklamalarından kendisine verilen eğitime ilgili somut görevleri yapmadığı anlaşılmıştır,

d — Sözünün açıklamalarından «İlçe Yönetim Kurulunu kendisiyle tartışacak seviyede bulmamak»la Tüzük ilkelerine aykırı davrandığı ve örgüt kavramını yeterince kavramadığı,

e — Şimdi aklına gelen ve savunmasında da suçlamalarını sürdüren üyenin bugüne kadar ileri sürdüğü konuları düzeltmek için hiçbir çaba göstermediği ve girişimde bulunmadığı halde Parti'nin demokratik merkezîyetçi işleyişinden şikayeti gayri samimi görülmüştür,

f — İlçe Yönetim Kurulunun kendisini uzunca bir süre çalışma ekibi başkanlığı ile görevlendirdiği anlaşılmıştır. Çalışma ekipleri genelgesinde belirtilen bütün çalışmalarını yapması görevi olduğu halde kendisine geliştirici görev verilmediğinden şikayet etmesi, hatta çalışma ekipleri başkanlarının toplantısına dahi katılmamasını dikkate alan Kurulumuz üyenin bu konudaki şikayet ve suçlamalarının gayri ciddi olduğu kanısına varmıştır.

Yukarıda açıklanan hareketlerine uyan Tüzüğün 50 nci maddesi (a), (e), (f), (g) gereğince 49 uncu maddenin (d) fıkrasına göre PARTİDEN KESİN ÇIKARMA ile cezalandırılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

İstanbul İl Disiplin Kurulu adına
Başkan

İbrahim Aksin

Ve işte Seçkin Yasar'ın ihrac süreci, tüzüğün falancısı maddesinin filan fıkrasına göre böyle noktalanıyor. İhrac kararında, «üye ve sempatanların kafasında kuşku yaratmak», «anti-parti Birlikim hareketi» gibi ifadelerin terk edilmiş olduğu gözden kaçırılmamalı. Ayrıca, bu ana kadarki «resmi» yazılarda bulunmayan «görevini yapmama» suçu da Yasar'ın suç hanesine ekleniyor. Görevini yapmayan partilliler için uygulanması öngörülen tüzük maddeleri çok açıkken,

Birlikim 52-53/93

neden bu ana kadar beklenilmiş diye düşünüyor insan. Bu da, herhalde «partinin», «tek tek üyelerinin» kabahatlerini yorumlama «hakkı»nın bir gereği. «Parti Tüzük ve Programını yeterince öğrenememiş veya kasıtlı olarak yanlış yorumlayan» bir «tahrirîci»ye bu kadar az bile.

Yalnız, acaba Seçkin' Yasar'ın «bugüne kadar ileri sürdüğü konuları düzeltmek için hiçbir çaba göstermediği ve girişimde bulunmadığı»nı söylemek ne derece doğru oluyor? Eğer hiçbir «çaba» göstermeyip hiçbir «girişim»de bulunmadıysa, ona karşı bu sert tavır neden? Bize kalırsa, Yasar, hiçbir girişimde bulunmama şöyle dursun, girişimcilğin dozunu kaçırmış bile. Bütünyle, «kitleler» adına düşünen ve «eyleyen» bir partide, parti adına düşünen ve eyleyen, kendisi-

ne mutlak itaat gösterilmesi gereken «önderliğin» bu konumunu sarsmaya yönelik «girişim»leri birbiri ardına sergilemiş. Küçük'ün birden «öcü» ilan edilmesine, sözkonusu kişinin görüşlerine yakınlığından değil **uygulamanın yanlışlığından** ötürü karşı çıkmış, «eleştirî» hakkı istemiş, üyelerin parti görevi olarak yerine getirdikleri işlevlerin zenginleştirilmesini önermiş, kısaca durmadan istemiş ve önermiş.

Bütün bu «girişim»leriyle parti «üye ve sempaizantlarında», «acaba daha fazla inisiyatif sahibi olmak mı gerekir?» yollu «kuşku»lar yaratan bu «tahrirîci» «girişimci»ye karşı «partinin» yapabileceği tek şey, onu «adalet» teslim etmek olabilirdi tabii. Bu «bozguncu», ... maddesinin ... fıkrasına göre cezalandırılmayı fazlasıyla hakketmişti...